

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-11-03
Besvaras senast
2022-11-18

Till statsrådet Johan Forssell (M)

2022/23:20 Ett effektivt bistånd

Regeringen har beslutat att frångå enprocentsmålet och sänka biståndet. I ett första steg fryser man det strax under nuvarande nivå, men prognosen visar att det snabbt kommer att bli en betydande sänkning i förhållande till bni.

Det sker i en tid när behoven är större än någonsin. För första gången på årtionden ökar fattigdomen i världen. Bara under 2022 ökade antalet människor i extrem fattigdom till 719 miljoner enligt Världsbanken, vilket gör att 9,3 procent av hela världens befolkning lever i fattigdom. Orsaken är en rad globala kriser som överlappar varandra – klimatkrisen, coronapandemin, höjda livsmedelspriser och ett växande antal krig och konflikter.

FN varnar för att extrema väderhändelser är det nya normala. På vissa platser i världen kan temperaturer på uppemot 60 grader komma att nås redan inom några decennier.

Också den demokratiska utvecklingen i världen går bakåt. En övervägande majoritet av alla människor, 70 procent, lever i diktaturer. Enligt årets demokrati rapport från Varieties of Democracy-institutet, V-Dem, vid Göteborgs universitet är den demokratiska nivån för den genomsnittliga världsmedborgaren tillbaka på 1989 års nivåer.

Samtidigt växer gapet mellan behoven och de stöd som ges globalt.

Både Liberalerna och Kristdemokraterna lovade innan valet att enbart stödja en budget där 1 procent av bni går till bistånd. Att man nu kastar det löftet över bord är ett svek mot både väljare och de miljontals människor i världen som är i behov av internationellt bistånd.

Bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forssell har upprepade gånger poängterat att regeringen i stället för att se till biståndets storlek vill fokusera på kvalitet, resultat och effektivitet.

Att biståndet ska vara effektivt är bara att stämma in i. Det är någonting Vänsterpartiet länge har drivit. Exakt vad Forssell menar med ett effektivt bistånd har dessvärre inte framgått. Som tur är finns det tydliga principer för vad ett effektivt bistånd innebär.

GPEDC är det globala ramverk vi har för att gemensamt arbeta med biståndseffektivitet. De fyra principerna innebär lokalt ägarskap, fokus på resultat, inkluderande partnerskap och transparens och gemensamt ansvarstagande. Principerna bygger på decennier av erfarenhet av vad som är just effektivt bistånd och är resultatet av en mångårig internationell process och förhandlingar.

Den 12–14 december äger ett högnivåmöte rum inom ramen för GPEDC. I samband med det tar Sverige över ordförandeskapet efter Schweiz, tillsammans tre andra medordförande.

Inför valet uppgav alla tre regeringspartier att de kommer att arbeta för att säkerställa att svenskt bistånd ska fortsätta att utgå från de internationellt överenskomna principerna för utvecklingseffektivitet, enligt Diakonias partiledarenkät 2022. Samtidigt slår Tidöavtalet fast att biståndet ska användas som ett verktyg för att uppnå migrationspolitiska villkor. Det är ett avsteg från själva grundprincipen om bistånd – att det ska vara till för mottagaren, inte givaren – och strider mot principerna om effektivt bistånd.

Med anledning av vad som anförts ovan vill jag fråga statsrådet Johan Forssell:

1. Regeringen har signalerat att man vill ha fokus på effektivitet i biståndet – hur avser Sverige att ta till vara möjligheterna som ordförandeskapet för den internationella processen kring biståndseffektivitet innebär?
2. Hur avser regeringen att arbeta vidare med de internationella principerna för biståndseffektivitet och säkerställa att det svenska biståndet fortsatt utgår från dessa?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren